

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19CoP/56/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3514208821
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 09. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3514208821.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Škultétyovej a sudcov JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Eriky Zajacovej v právnej veci navrhovateľov 1/ G., 2/ G., o spôsobilosť na právne úkony P.Y. narodeného dňa XX.XX.XXXX, bytom A., za účasti prokurátora Krajskej prokuratúry v S. na odvolanie P.Y., bytom A. proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 18. mája 2016 č.k. 8Ps/12/2014-66 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1.Okresný súd svojim rozsudkom na návrh navrhovateľov spôsobilosť P. Q. narodeného dňa XX.XX.XXXX, na právne úkony sa obmedzil tak, že nemôže rozhodovať o svojej zdravotnej starostlivosti, jej poskytovaní, užívaní liekov, súčasne mu ustanovil opatrovníka - G.. U. Q., bytom A. (matku). Štátu náhradu trov konania nepriznal a o náhrade trov konania vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Z vykonaného dokazovania výsluchom navrhovateľov, P. Q., zo znaleckého posudku č. XX/XXXX vypracovaného znalkyňou P.. X. D., výsluchom znalkyne na pojednávaní mal za preukázané, že P. Q. trpí závislosťou od viacerých psychotropných látok, táto porucha nie je len prechodného charakteru, nakoľko trpí touto poruchou už 10 rokov. Porucha sa prejavuje sociálnou degradáciou, trestnou činnosťou a poškodzovaním si telesného aj duševného zdravia. V dôsledku uvedeného je P. Q. čiastočne neschopný zodpovedne sa správať a rozhodovať o svojich záležitostiach v spojitosti s touto duševnou poruchou, nie je tiež schopný ovládať svoje konanie. Závislosť na psychotropných látkach potvrdil i sám P. Q., uvedomuje si nutnosť liečenia, na liečbu však do toho času dobrovoľne nenastúpil. S poukazom na vykonané dokazovanie okresný súd obmedzenie spôsobilosti na právne úkony u P. Q. považoval za dôvodné a preto obmedzil jeho spôsobilosť na právne úkony tak, nemôže rozhodovať o svojej zdravotnej starostlivosti, jej poskytovaní, užívaní liekov. Keďže osoba s obmedzenou spôsobilosťou na právne úkony nemôže samostatne robiť úkony, ktorých sa obmedzenie týka, ustanovil P. Q. opatrovníka v osobe jeho matky - navrhovateľky 2/ G.. U. Q., ktorá ho bude zastupovať pri úkonoch, ktoré nemôže robiť. Navrhovateľka 2/ s ustanovením za opatrovníka P. Q. súhlasila. Okresný súd nemal pochybnosti, že prípadné úkony urobené navrhovateľkou 2/ za P.Y., budú z objektívneho hľadiska v jeho záujme. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 10 ods. 2, § 34, § 27 ods. 2 Občianskeho zákonníka, o trovách konania štátu rozhodol podľa § 191 O.s.p., o trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 O.s.p.

2. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie P. Q. a domáhal sa súdiac obsahu jeho podania, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že návrh navrhovateľov na

obmedzenie jeho spôsobilosti na právne úkony zamietne. Uviedol, že dôvodom jeho odvolania je tá skutočnosť, že dobrovoľne nastupuje na ústavnú protidrogovú liečbu do liečebne v F. I. dňa 30.05.2016.

3. Navrhovatelia 1/, 2/ k odvolaniu P. Q. uviedli, že s týmto nesúhlasia, nakoľko ich syn P. Q. ústavnú liečbu síce nastúpil dňa 30.05.2016, predčasne, po asi 10 dňoch túto prerušil. V súčasnosti absolvuje ambulantnú liečbu u P. M., abstínuje, ale majú pochybnosti, ako zvládne liečbu touto formou, preto trvajú na podanom návrhu a rozhodnutí súdu.

4. P. Q. sa k vyjadreniu navrhovateľov, ktoré mu bolo riadne doručené dňa 22.08.2016 na adresu A. nevyjadril.

5. Prokurátor sa k odvolaniu P. Q., ktoré mu bolo doručené dňa 27.06.2016, písomne nevyjadril.

6. Krajský súd preskúmal vec podľa § 65 a § 66 zák. č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť ako vecne správny.

7. V danej veci sa navrhovatelia 1/, 2/ domáhali, aby súd obmedzil spôsobilosť na právne úkony ich syna P. Q., ktorý odmieta ústavnú liečbu zo závislosti od alkoholu a drog. Súd prvej inštancie ich návrhu po vypracovaní znaleckého posudku znalkyňou P. X. D., jej výsluchu na pojednávaní, ako i výsluchu navrhovateľov 1/, 2/ a P. Q. na pojednávaní, ktorý potvrdil, že je drogovovo závislý, požíva alkoholické nápoje i omamné látky, chce sa ísť liečiť a vyliečiť, s poukazom na ust. § 10 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyhovel a obmedzil spôsobilosť P. Q. na právne úkony tak, že nemôže rozhodovať o svojej zdravotnej starostlivosti, jej poskytovaní, užívaní liekov, ustanovil mu opatrovníka v osobe jeho matky (navrhovateľky 2/), rozhodol o trovách konania štátu a účastníkov.

8. Odvolateľ správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie nespochybnil, dôvodil, že dobrovoľne nastúpi ústavnú liečbu dňa 30.05.2016.

9. Navrhovatelia 1/, 2/ (rodičia P. Q.) vo svojom vyjadrení k podanému odvolaniu konštatovali, že ich syn predčasne, asi po 10 dňoch, ústavnú liečbu prerušil, absolvuje ambulantnú liečbu, majú pochybnosti, či touto formou liečbu zvládne. Vyjadrenie navrhovateľov 1/, 2/ odvolateľ žiadnym spôsobom nespochybnil.

10. Z ust. § 10 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je prechodná, nie je vôbec schopná robiť právne úkony, súd ju pozbaví spôsobilosti na právne úkony. Ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopná robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jej spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

11. Zbavenie človeka spôsobilosti na právne úkony (jeho právna smrť) je prostriedkom ultima ratio, t.j. možno k nemu pristúpiť až vtedy, ak sa všetky - menej represívne prostriedky (napr. trestného práva, správneho práva či „iba“ ich obmedzenia) nedajú použiť resp. sa stanú neúčinnými. Úplné pozbavenie spôsobilosti na právne úkony neprichádza do úvahy vtedy, ak postihnutá osoba čiastočne a v istých nie zanedbateľných sférach života disponuje takouto spôsobilosťou. V medziach ústavného významu práv človeka ústavný súd vo svojom rozhodnutí sp. zn. I.ÚS 313/2012-52 vyslovil, že zbavením resp. obmedzením spôsobilosti na právne úkony sa primárne sleduje cieľ samotného dotknutého človeka a až následne záujem verejný, či tretích osôb.

12. Samotné zistenie, že človek trpí duševnou poruchou, ktorá nie je len prechodnou (čo je predovšetkým otázka pre odborného znalca), na zbavenie alebo obmedzenie spôsobilosti na právne úkony nestačí. Ďalším predpokladom je, že táto trvalá duševná porucha celkom alebo vo vymedzenej časti, vylučuje alebo obmedzuje schopnosť človeka uskutočňovať právne úkony. Zodpovedať túto otázku iba na základe znaleckého posudku spravidla nebude možné bez toho, aby súd nevykonal i ďalšie dokazovanie, ktoré náležite vyhodnotí. Pri riešení tejto otázky teda súd musí vychádzať zo skutkových zistení nielen na základe posudku znalca ale tiež v súvislosti s ostatnými výsledkami dokazovania.

13. Súd prvej inštancie z uvedených záverov vyslovených Ústavným súdom SR vychádzal. Zo znaleckého dokazovania súdnou znalkyňou P. X. D., výsluchom znalkyne, výsluchom navrhovateľov a P. Q. bolo bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že P. Q. trpí závislosťou od viacerých psychotropných látok, táto porucha nie je prechodná (trpí ňou už 10 rokov), prejavuje sa sociálnou degradáciou, trestnou činnosťou, poškodzovaním jeho telesného a duševného zdravia, nie je preto čiastočne schopný zodpovedne sa správať a rozhodovať o svojich záležitostiach v súvislosti s touto duševnou poruchou, nie je tiež schopný ovládať svoje konanie, pričom sám deklaruje záujem na svojom liečení a vyličení, ktorého nutnosť si uvedomuje. Po absolvovaní protitoxikomanického liečenia (tomuto sa P. Q. zámerne vyhýba, nedokáže abstinovať v nechránenom prostredí), ktoré znalkyňa v ústavnej forme považovala za vhodné, je prognóza vyličenia lepšia, v opačnom prípade je prognóza zlá. Pokiaľ súd prvej inštancie z uvedeného dokazovania považoval za dôvodné a v záujme P. Q. obmedzenie jeho spôsobilosti na právne úkony v rozsahu, že nemôže rozhodovať o svojej zdravotnej starostlivosti, jej poskytovaní a užívaní liekov, bolo jeho rozhodnutie správne a odvolací súd sa s ním stotožňuje.

14. Odvolacia námietka P. Q., že ústavnú liečbu nastúpi a podrobí sa jej dobrovoľne, a preto rozhodnutie súdu nie je potrebné, nebola v odvolacom konaní uplatnená dôvodne, nakoľko ústavnú liečbu síce nastúpil, ale predčasne ju ukončil po 10 dňoch, čo oznámili súdu navrhovatelia, ktorých tvrdenie odvolateľ nespochybnil.

15. Z týchto dôvodov krajský súd rozsudok súdu prvej inštancie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony P. Q. vo vymedzenom rozsahu, vrátane rozhodnutia o ustanovení opatrovníka, trov konania štátu a účastníkov konania ako vecne správny potvrdil.

16. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol s poukazom na § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania ak tento zákon neustanovuje inak.

17. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté pomerom 3 : 0.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).